

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: 19/04/2021 έως 23/04/2021

ΚΥΚΛΟΣ Β΄

ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ: ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ (ελληνική γλώσσα)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: Μιχαήλ Χ. Ρέμπας, ΠΕ02-ΠΕ78

ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΣ/Η: _____

Παντελής Καλιότσος, “Πασχαλινή ιστορία”

Η «Πασχαλινή ιστορία» είναι ένα από τα πέντε διηγήματα της συλλογής Η μύγα, στα οποία ο συγγραφέας σχολιάζει καθημερινά κοινωνικά θέματα. Στο συγκεκριμένο διήγημα παρουσιάζει το διχασμό του ήρωά του· τα φιλοζωικά του αισθήματα νικούν το πασχαλινό έθιμο, και έτσι το αθώο αρνάκι γλιτώνει τη σφαγή.

Ακριβώς ένα μήνα πριν απ’ το Πάσχα, ο κυρ-Διονυσάκης απόχτησε ένα αρνί. Αυτό έγινε κυριολεκτικά στην τύχη. Μια μέρα, δηλαδή, ο Τάκης ο Μπίμπα, ο φίλος του ο κουρέας και άσπονδος αντίπαλός του στο τάβλι, έβγαλε αυτό τ’ αρνί στον κλήρο για ένα χιλιάρικο. Είδε κι έπαθε να τον πείσει.

— Βρε, άσε με κάτω, χριστιανέ μου, έλεγε ο κυρ-Διονυσάκης. Πρώτο και κύριο, εγώ είμαι άτυχος άνθρωπος.

— Έλα δω. Βάλε το δεκαεφτά και, αν δε σου πέσει, να μου πεις «φτου σου, ρε Μπίμπα!».

— Πρώτο και κύριο, τι να το κάνω εγώ ένα ολόκληρο πρόβατο;

— Αστειεύεσαι; Το Πάσχα έρχεται. Έχεις παιδιά, οικογένεια. Μ’ ένα αρνί έντεκα κιλά θα τρως μια βδομάδα κρέας.

— Άκου δω, φίλε μου, είτε τότε σοβαρά ο κυρ-Διονυσάκης. Πρέπει να ξέρεις ότι εγώ ποτέ στη ζωή μου δεν έχω σηκώσει μαχαίρι σε ζωντανό.

Ο κουρέας γέλασε την ώρα που τσέπωνε το χιλιάρικο.

— Ακόμα δεν τον είδαμε, Γιάννη τότε βγάλαμε! Άσε να σου πέσει πρώτα, και το σφάξιμο τ’ αναλαμβάνω εγώ.

Και σκύβοντας πάνω στον κατάλογό του καταχώρισε φωναχτά: «Νούμερο 17, Διονυσάκης Γκολφινόπουλος. Άντε, καλή τύχη».

Και τα ’φερε έτσι ο Θεός.

Ο μικρός του κουρείου έχωσε το χέρι του στην πλατιά τσέπη του Τάκη Μπίμπα και τραβά αυτό το νούμερο ανάμεσα σ’ άλλα διακόσια, που έκανε τον κυρ Διονυσάκη να μην πιστεύει στ’ αυτιά του. Και, την ώρα που φώναζε πάλι ο κουρέας «νούμερο 17, Διονυσάκης Γκολφινό-», άρπαξε ένα φιλικό χτύπημα στην πλάτη, δυνατό.

Έτσι έγινε με τ’ αρνί. Ο κυρ Διονυσάκης, ζαλισμένος ακόμα κι έχοντας την πεποίθηση ότι αποδώ και πέρα η τύχη του άλλαξε, το τράβηξε απ’ το σχοινί και το πήγε σπίτι. Τα δυο μικρά παιδιά έκαναν μεγάλες χαρές κι όλοι μες στην αυλή το δέχτηκαν έτσι, ακόμα και ο σκύλος, χωρίς να ζηλέψει, γιατί ήταν ένα αρνί πολύ όμορφο πραγματικά, σαν αυτά που ζωγραφίζονται: με τόσο κάτασπρο μαλλί, με τόση υπομονή... Δεν υπάρχει άλλο ζώο χωρίς άμυνα.

Ήταν ένα λιβαδάκι με φουντωμένες ελιές μπροστά στη γραμμή. Αυτοί που ταξιδεύανε το πρωί με το τρένο και κάθονταν στο δεξί παράθυρο βλέπανε μια στράτα από λεύκες, ένα κόκκινο αγρόχτημα, ένα πηγάδι με κληματαριές. Η κυρα-Μαρία ερχότανε στην αυλή κρατώντας ανασηκωμένες τις άκρες της ποδιάς της. Το πρωί φώναζε τις κότες. Υπήρχε κι ένας περιστερώνας και μια κατσίκα με τα παιδιά της, αλλά μόνο τ’ αρνί είχε προορισμό να σφαχτεί το Πάσχα.

Το τρένο περνά μπροστά γρήγορα, με τα παράθυρά του γεμάτα εικόνες εξοχής. Αμέσως μετά ερχόταν η πόλη, με μια εντύπωση στενόχωρη, σκούρα ή εκτυφλωτική. Ο ταξιδιώτης νομίζει πως η πόλη ορμά όλο και πιο γρήγορα κατά πάνω στην εξοχή και μόνο οι λεύκες αντιστέκονται στους τοίχους. Και τα «σπαθιά» των αθάντων γύρω στ’ αγρόχτημα. Καθώς περνά πρωί μεσημέρι, έχει την εντύπωση πολιορκίας, που στενεύει όσο γρήγορα φεύγει το τρένο και μπαίνει στους δρόμους της πόλης. Κάπου εκεί είναι το κουρείο του Τάκη Μπίμπα, είκοσι λεπτά με τα πόδια. Και πριν φύγει με τ’ αρνί του, ο κυρ Διονυσάκης δεν ξέχασε να ζητήσει κατηγορηματική διαβεβαίωση.

— Εντάξει, του είπε ο κουρέας. Τη Μεγάλη Παρασκευή πρωί πρωί θα ’ρθω να το σφάξω εγώ. Να μένεις ήσυχος.

Ήταν ήσυχος.

Η άνοιξη ερχόταν εδώ πολύ όμορφη μες στον αυλόγυρο. Ο κυρ Διονυσάκης τ' απογεύματα ασχολούνταν με τα ζώα και τα ποτιστικά. Η γυναίκα του με τα λουλούδια.

Φέτος έχουμε Πάσχα στις 3 Μαΐου κι οι πασχαλιές μερικές φορές δεν είν' εντάξει στο ραντεβού. Κάποτε βιάζονται, κάποτε βαριούνται και μαραίνονται. Η κυρα-Μαρία κόβει βιολέτες και γαρίφαλα για τον επιτάφιο, που γίνεται άσπρος και μοβ.

Μια βδομάδα πιο πριν, ο κυρ Διονυσάκης τράβηξε ένα κόκκινο σημάδι πάνω στο ασπρόμαλλο αρνάκι. Έτσι κάνουν τη Μεγάλη Βδομάδα όσοι έχουν ένα «μόσχο σιτευτό». Κουβέντιασε με τη γυναίκα του:

— Για πότε λες;

— Την Κυριακή του Πάσχα.

— Λες δηλαδή να το βάλουμε στη σούβλα;

— Ναι. Θα 'ναι πολύ όμορφα στην αυλή, αν έχει λιακάδα. Να καλέσουμε και τους κουμπάρους με τα παιδιά.

— Μ' αρέσει η ιδέα σου, είπε ο κυρ Διονυσάκης. Θα πάρω κληματόβεργες για τη θράκα.

Το ίδιο απόγευμα ετοίμασε το μέρος κοντά στο πηγάδι, έφερε ένα φόρτωμα κληματόβεργες και μια σούβλα.

— Θα σκάψω το λάκκο κοντά στο πηγάδι, έλεγε. Θα βάλω τα δυο τραπέζια κοντά κοντά. Μπορεί να 'ρθουν κι αποβραδής την Ανάσταση. Να κάνουμε λίγη γαρδούμπα και μαγειρίτσα. Θα περάσουμε θαύμα, ε;

— Μόνο που πρέπει να το σφάζουμε δίχως άλλο τη Μεγάλη Παρασκευή, είπε η κυρα-Μαρία.

— Δίχως άλλο.

Το μεσημέρι της Μεγάλης Πέμπτης έπαιξε ένα ταβλάκι με τον κουρέα κι έχασε. Είχε όμως μια ευχαρίστηση ήσυχη. Αύριο ολημέρα χτυπούν οι καμπάνες λυπητερά, τίποτ' άλλο δε γίνεται στον κόσμο. Τη μέρα αυτή την αγαπά πιο πολύ απ' όλες, δεν είναι ανθρώπινη. Και την παράλλη νύχτα, τα μεσάνυχτα, θα χτυπήσουν ξαφνικά όλες οι καμπάνες μαζί. Δεν υπάρχει πιο σπουδαίο γεγονός απ' την Ανάσταση. Θυμήθηκε λοιπόν το αρνάκι. Εξάλλου νήστευε κιόλας. Και του λέει:

— Τάκη, λοιπόν δεν πιστεύω να με ξέχασες, ε;

— Για τι πράμα μιλάς;

— Για τ' αρνάκι.

— Δεν είπαμε; Άσ' το σ' εμένα.

— Αύριο πρωί πρωί θα σε περιμένω. Κοίτα μην τυχόν και...

— Καλά, βρε αδερφέ!

— Όχι «καλά!». Πρέπει να ξέρεις ότι εγώ ποτέ στη ζωή μου δεν έχω σηκώσει μαχαίρι σε ζωντανό.

Την άλλη μέρα ήταν η Μεγάλη Παρασκευή, που χτυπούσαν οι καμπάνες λυπητερά. Τα περισσότερα προβατάκια είχανε μια κόκκινη βούλα στη ράχη, σημάδι θανάτου. Μερικά το είχανε καταλάβει.

Ο κουρέας όμως δεν ήρθε στο ραντεβού. Ο κυρ-Διονυσάκης σηκώθηκε μία ώρα πιο πριν και τον περίμενε. Βγήκε στην αυλόπορτα και κοίταξε το δρόμο. Η ώρα περνούσε κι όλο μουρμούριζε κι ανησυχούσε. Ήταν βέβαιος πως η κυρα-Μαρία θα του 'λεγε σε λίγο: «Δεν μπορούμε να περιμένουμε το φίλο σου. Πρέπει να το σφάζουμε μόνοι μας».

Πήγε ως το σταθμό και περίμενε τέσσερα τρένα. Τίποτα...

Άμα ξαναγύρισε, η κυρα-Μαρία τού λέει:

— Δεν μπορούμε να περιμένουμε το φίλο σου. Πρέπει να το σφάζουμε μόνοι μας.

Νευρίασε:

— Καλά, βρε αδερφέ! Πώς κάνεις έτσι;

Ξυπνήσανε και τα παιδιά, βγήκαν έξω και τα περιστέρια. Όλα όμως κρατούσαν μια παράξενη σιωπή. Ακούγανε τις μακρινές καμπάνες.

Ο κυρ-Διονυσάκης τράβηξε μακριά απ' τη γυναίκα του γεμάτος σκέψεις.

«Αχ! τι μου 'κανες, Τάκη Μπίμπα! Το 'ξερα γω. Το 'ξερα γω!»

Φυσικά ποτέ, ποτέ δε θα το 'σφαζε μόνος του. Θεός φυλάξοι! Μια φορά είχε κόψει το δάχτυλό του με το μαχαίρι, λίγο αίμα και λιποθύμησε. Και μερικές φορές, καθώς περπατούσε στο μονοπάτι, λοξοδρομούσε απότομα, κοντεύοντας να χάσει την ισορροπία του, επειδή βρέθηκε μπροστά του ένας αμέριμος μπάμπουρας. «Γιατί τα σφάζουνε τ' αρνάκια;»

Ωστόσο κόντευε μεσημέρι και ο Τάκης Μπίμπας δε φαινότανε. Τότε, λέει στη γυναίκα του:

— Θα πάω σπίτι του να τον βρω.

Άμα μπήκε στο τρένο ξεφυσώντας στενοχωρημένος, κατά σύμπτωση κάθισε πλάι σ' ένα γνωστό του.

— Διονυσάκη, για πού το 'βαλες; Σε κλετισμένο σε βλέπω.

— Ναι, δεν είμαι καθόλου καλά.

— Τι έχεις;

— Έχω ένα αρνάκι. Κάποιος μου υποσχέθηκε να 'ρθει να το σφάζει. Ούτε φάνηκε. Γι' αυτό πάω τώρα να τον βρω.

— Δεν μπορείς να το σφάξεις μόνος σου;

— Εγώ; Πρέπει να ξέρεις ότι εγώ δεν έχω σηκώσει ποτέ μου μαχαίρι σε ζωντανό. Καλώς ή κακώς, δεν μπορώ να το κάνω αυτό.

Ο κουρέας καθότανε αρκετά μακριά απ' το σταθμό. Ο κυρ Διονυσάκης λοξοδρόμησε και περπατούσε. Οι καμπάνες γέμιζαν τον αέρα με πένθιμο ήχο, πότε σιγά, πότε πιο δυνατά, πότε κοντά, πότε μακριά. Τι κρίμα να 'ναι τώρα γεμάτη ανησυχία η θλίψη της Μεγάλης Παρασκευής! Του 'τυχε μια δυσκολία στη ζωή κι είναι ταραγμένος.

Και το σπίτι όμως του Μπίμπα ήταν άδειο. Τα παντζούρια κλειστά. Ένα σκυλί ήταν δεμένο κοντά στη βρύση και ούρλιαζε όλη την ώρα με παράπονο. Βέβαια, του κυρ Διονυσάκη του κακοφάνηκε πολύ ο μάταιος δρόμος και θύμωσε με τον κουρέα όσο ποτέ.

Κι ένα άλλο ήθελε να ήξερε:

«Όσο καιρό θ' απουσιάζεις στην εκδρομή σου, ελεεινέ άνθρωπε, τι θα τρώει το σκυλί σου;»

Έτσι δύσκολα πέρασε η μέρα της Μεγάλης Παρασκευής. Το βράδυ ήρθε ήσυχος, δίχως ελαφρό αεράκι που να σβήνει τα κεράκια των επιταφίων. Η οικογένεια γύρισε σπίτι. Νηστεύανε. Αύριο τη νύχτα, μετά την Ανάσταση, θα γυρίσουνε σπίτι με άσπρα κεριά και τότε θα φάνε. Η μαγειρίτσα γίνεται με φιλοκομμένα συκωτάκια κι αυγολέμονο. Ύστερα θα τσουγκρίζανε τ' αυγά. Τα παιδιά τη Λαμπρή θα μπορούν να έρχονται να γυρίζουν από λίγο τη σούβλα. Κι ο ουρανός θα είναι πεντακάθαρος την ημέρα της Λαμπρής, δίχως τα σγουρόμαλλα κοπάδια του. Ο κυρ Διονυσάκης όμως βλέπει τ' αρνάκι να 'ναι ακόμα δεμένο πλάι στην κορομηλιά και να βόσκει αμέριμο.

«Αχ, σκοτούρα μου!», αναστέναξε. Και σκέφτεται τη νηστεία, που τελειώνει τα μεσάνυχτα του Μεγάλου Σαββάτου.

Το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου όλα σωπαίνουν. Κανείς δε μιλάει. Τα παιδιά ξέρουν ότι κάτι σοβαρό γίνεται, κάτι πολύ σοβαρό θα γίνει σήμερα. Δεν παίζουν. Έχουν καθίσει σταυροπόδι στη χλόη, κάτω απ' την κορομηλιά, κοντά στ' αρνί, και το παρακολουθούν με τα τρομαγμένα μάτια τους. Ο κυρ Διονυσάκης προσπαθεί να βρει μια σοβαρή δουλειά εκεί γύρω, πάει κι έρχεται ολόγυρα στην κορομηλιά.

Η ώρα του μεσημεριού έρχεται σιγά σιγά με στεναγμούς. Η κυρα-Μαρία άσπρισε το πηγάδι, τον κορμό της κληματαριάς, τα πεζούλια. Τότε για μια στιγμή στυλώθηκε στα πόδια της και γυρίζοντας του λέει:

— Ήθελα να 'ξεραι τι περιμένεις;

— Ποιος; Εγώ;

— Όχι, εγώ!

— Καλά, ντε!

Ένωθε όλα τα βλέμματα στυλωμένα πάνω του. Αναγκαστικά λοιπόν πήγε ως την κουζίνα και είδε τα οικιακά σκεύη. Είδε τις κατσαρόλες όλες στη θέση τους, να και μια σουβλα όρθια στον τοίχο! Να κι ένα μεγάλο μαχαίρι! «Έχουμε δυο μαχαίρια τέτοια».

Ξανακατέβηκε γρήγορα και βγήκε στο δρόμο. Ένωσε τα μάτια της γυναίκας του να του βαραίνουν την πλάτη και ντράπηκε. Η αλήθεια είναι ότι στο Εσκή Σεχίρ δεν είχε πολεμήσει, δεν έπιασε ούτε μαχαίρι ούτε τουφέκι. Συνόδευε ένα φορτηγό αυτοκίνητο, που τις περισσότερες μέρες έμενε κολλημένο στη λάσπη. Τέλος πάντων, δεν είναι ντροπή να μην ξέρεις να σφάζεις! Αποφάσισε να πάει να παρακαλέσει ένα γείτονα. Αποκεί άρχισε η πόλη.

Ο πρώτος γείτονας ήταν ακόμα με τις πιτζάμες.

— Καλημέρα, γείτονα, Καλή Ανάσταση.

— Καλημέρα, γείτονα.

— Θα μπορούσες να μου κάνεις μια πολύ μεγάλη χάρη, γείτονα;

— Ευχαρίστως, αν περνά από το χέρι μου.

— Έχω ένα προβατάκι και δεν μπορώ να το σφάξω. Όχι τίποτ' άλλο, είναι θηλυκό και το λυπάμαι, δε βαστώ. Μήπως θα μπορούσες, αγαπητέ μου γείτονα;

— Τι δηλαδή; Να το σφάξω;

— Ναι, αν σου είναι εύκολο.

— Αχ, γείτονά μου, θα το πιστέψεις; Εγώ δεν μπορώ να σκοτώσω ούτε κουνούπι. Πρέπει να σου πω ότι ποτέ στη ζωή μου δεν έχω σηκώσει μαχαίρι σε ζωντανό.

Ο κυρ Διονυσάκης στάθηκε κατάπληχτος. Για λίγη ώρα κοίταζε το γείτονα με γουρλωμένα μάτια, ώσπου τον πήρανε τέτοια γέλια, ώστε κι ο γείτονας άρχισε να γελάει, κι οι δυο γελούσανε σαν να κατακυλούσανε νερά.

— Ωστε κι εσύ λοιπόν δεν μπορείς;,, είπε ο κυρ Διονυσάκης. Τι μου λες, φίλε μου! Κι όμως, δεν είναι τίποτα ξέρεις! Μια χραπ! κι όλα πάνε στο καλό.

— Το ξέρω, κι όμως δεν μπορώ. Να, όπως κι εσύ...

— Χα χα! Καλό Πάσχα, φίλε μου, ό,τι επιθυμείς.

— Καλό Πάσχα, γείτονά μου, και με συγχωρείς.

Τότε ο κυρ Διονυσάκης γύρισε πίσω και με γρήγορο βήμα ανέβηκε στην κουζίνα. Η γυναίκα του τον έβλεπε, καθώς και τα παιδιά. Απορημένοι. Ύστερα από λίγο το κεφάλι του φάνηκε στο παράθυρο και της φώναξε θυμωμένος:

— Δε μου λες, κυρα-Μαρία, πού διάβολο το 'χεις το μεγάλο μαχαίρι;

— Δεν το βλέπεις; Εκεί...

— Καλά, καλά. Δεν είν' ανάγκη, το βρήκα.

Μια κατσαρόλα ακούστηκε να πέφτει κι αμέσως ύστερα ένα μαχαίρι να τροχίζεται στο μάρμαρο. Όλοι σήκωσαν το κεφάλι τους ν' αφουγκραστούνε.

Αυτό κράτησε ασυνήθιστη ώρα. Ήταν φανερό πως ο άνθρωπος τρόχιζε το μαχαίρι ταραγμένος, το μυαλό του δεν ήταν εδώ.

Επιτέλους ο κυρ Διονυσάκης φάνηκε στην πόρτα. Ήτανε λιγάκι χλωμός. Κρατούσε στ' αριστερό του ένα μεγάλο μαχαίρι.

Στο κατώφλι στάθηκε δυο λεπτά. Σήκωσε το κεφάλι του και κοίταξε μακριά. Ορισμένως σκεφτότανε τον Αττίλα. Έχει διαβάσει γι' αυτόν. Αμέσως κατεβαίνει βλοσυρός τις σκάλες και, περνώντας δίπλα απ' τη γυναίκα του, προστάζει αυστηρά:

— Πάρε μέσα τα παιδιά.

Η κυρα-Μαρία, τρομαγμένη, έκανε γρήγορα ό,τι της είπε. Το ένα παιδάκι όμως είχε καταλάβει εδώ και τρεις μέρες:

— Τι θα κάνει, μαμά;

— Σιωπή... Σιωπή!

Απ' το παράθυρο της τραπεζαρίας βγήκε ένα παιδικό κλάμα. Αμέσως ο κυρ Διονυσάκης νιώθει τα γόνατά του να λυγίζουν. Βάζει δύναμη να προχωρήσει κατά την κορομηλιά. Δε θέλει να 'χει τίποτα στο μυαλό του εκτός από τ' αρνάκι στη σουβλά, κι όμως τ' αυτιά του γεμίζουν απ' τις φωνές της λιακάδας: τα περιστέρια γουργουρίζουν στον ήλιο. Βλέπει τα πουλιά. Βλέπει τις κόττες. Βλέπει το σκύλο ξαπλωμένο, ευτυχισμένο. Να κι η γάτα, που τρίβεται κατευχαριστημένη στα κάγκελα. Κι όσο για τ' αρνάκι, εκεί κοντά στο πηγάδι, καθώς βόσκει αμέριμνο, του φαίνεται εξαιρετικά απασχολημένο.

Τι ωραία που είναι η ζωή!

Έκανε μεταβολή και μπήκε αποφασιστικά στο σπίτι. Η κυρα-Μαρία και τα παιδιά, τρομαγμένα στην ποδιά της, τον περίμεναν και τον κοιτάζανε κατάματα, σαν να μπήκε μέσα ένας φονιάς.

— Άκου δω, γυναίκα, της λέει. Κάτι θα βρεθεί να φάμε κι εμείς. Πάντως, πρέπει να σου πω ένα πράμα: εγώ ποτέ στη ζωή μου δε σήκωσα μαχαίρι σε ζωντανό! Αυτός είμαι, αν σ' αρέσω!

Κι εκεί που ήτανε αποφασιστικά στυλωμένος σαν δέντρο, τα δυο μικρά ορμάνε πάνω του με χαρούμενες φωνές. Αυτός ένιωθε να ξελαφρώνει.

Η κυρα-Μαρία χώθηκε ολόκληρη μες στο κελάρι κι εκεί την πήρανε τα γέλια.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Ποιο είναι το κεντρικό πρόσωπο του διηγήματος; Τι είδους άνθρωπος είναι; Να βρείτε 2-3 σημεία του διηγήματος που δείχνουν τον χαρακτήρα του.

2, Να βρείτε στο διήγημα: α) ένα σημείο περιγραφής και β) ένα σημείο διαλόγου.

3. Ποιο σημείο του διηγήματος σας άρεσε πιο πολύ και γιατί;
